

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Управління витратами»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Код і найменування спеціальності	073 Менеджмент
Тип і назва освітньої програми	ОП Менеджмент підприємства
Курс, семестр	2-й курс, 3-й семестр (денна форма) 1-й / 2-й курс, 2-й / 4-й семестр (заочна форма)
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів - 4,0 Загальна кількість годин – 120, із яких <i>денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 26 год., практичних – 14 год, <i>заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 6 год., практичних – 4 год, Форма семестрового контролю – екзамен
Мова викладання	Державна
ННІ, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра менеджменту ім. І.А. Маркіної
Контактні дані розробника	<i>Викладач:</i> Наталія Чернікова, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Контакти: ауд. 487а (навчальний корпус №4) e-mail: nataliia.chernikova@pdau.edu.ua <i>Сторінка викладача:</i> https://www.pdau.edu.ua/people/chernikova-nataliya-mykolayivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова фахова навчальна дисципліна
Передумови вивчення навчальної дисципліни	Економіка підприємства Менеджмент Статистика
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. <i>Фахові:</i> СК 1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

	<p>СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.</p> <p>СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.</p> <p>СК 18. Здатність ефективно управляти витратами та ризиками підприємства, організації, в т. ч. агропродовольчої сфери.</p>
Результати навчання	<p>РН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.</p> <p>РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.</p> <p>РН 19. Вміти приймати рішення щодо ефективного управління витратами в умовах невизначеності, в т.ч. для аграрних підприємств.</p>
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Розвиток гнучкості та адаптивності, вміння працювати в критичних умовах, самостійно приймати рішення та нести за них відповідальність	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок управління витратами для прийняття обґрунтованих управлінських рішень щодо їх оптимізації та мінімізації.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<p>1) <i>методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності</i>: словесні (лекція, розповідь, пояснення, бесіда), наочні, практичні (практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою);</p> <p>2) <i>методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності</i>: методи формування пізнавальних інтересів, методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності;</p> <p>3) <i>інноваційні та інтерактивні методи навчання</i>: інтерактивні методи, комп'ютерні та мультимедійні методи;</p> <p>4) <i>методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності</i>: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи самоконтролю.</p>	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
<p>Тема 1. Сутнісна характеристика витрат та їх класифікація</p> <p>Тема 2. Система управління витратами на підприємстві</p> <p>Тема 3. Собівартість та її калькулювання як основа управління витратами</p> <p>Тема 4. Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток» як інструмент обґрунтування управлінських рішень</p> <p>Тема 5. Оптимізація витрат пов'язаних з управлінням активами та пасивами підприємства</p> <p>Тема 6. Контроль витрат та стимулювання економії ресурсів</p> <p>Тема 7. Бюджетування як складова системи управління витратами</p> <p>Тема 8. Управління інвестиційними витратами</p> <p>Тема 9. Оперативне та стратегічне управління витратами</p>	
ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Схема нарахування балів. Шкала та критерії оцінювання	Додаток А
ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
- щодо термінів	Політика курсу полягає в максимальному заохоченні здобувачів до самостійного пошуку рішень, ініціативності, взаємодії, формування конструктивних комунікацій та командної роботи;

виконання та перекладання	При проходженні курсу здобувачі мають активно працювати на практичних заняттях, виконувати завдання для самостійної роботи. Штрафних балів з курсу не передбачається. Усі завдання мають бути здані на перевірку до залікового тижня.
- щодо академічної доброчесності	Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами є обов'язковим та передбачає: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. Документи стосовно академічної доброчесності наведено на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ URL: https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist
- щодо відвідування	Бали за присутність на лекціях та практичних заняттях не додаються, проте, залученість до обговорення дискусійних питань на лекціях, а також активна участь у виконанні індивідуальних та групових завдань на практичних заняттях, аналізі конкретних ситуацій, обговоренні питань теми, захисті завдань самостійної роботи та ін. формують загальний рейтинг з дисципліни. Тому пропуск занять не дає можливості студенту отримати бали для семестрового контролю.
- щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти	Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Здобувачі можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проектах (з видачею сертифіката) опанувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.
- щодо оскарження результатів оцінювання	Порядок проходження контрольних заходів регламентується Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті URL: https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannya2023.pdf
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
<p>Основні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". URL : https://surl.li/resszw 2. Артамонова Н. С., Акулюшина М.О. Управління витратами : навч. посіб. Київ, 2022. 116 с. 3. Ахновська І.О., Болгов В.Є. Управління витратами: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2020. 156 с. URL: https://surl.li/pjtfyv 4. Матвеева Н.М., Славута О.І. Управління витратами : навч. посібник; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 157 с. URL: https://surl.li/asfaww 5. Чернікова Н.М. Інноваційно-інвестиційна політика підприємств в умовах цифровізації: фаховий науково-практичний журнал: Причорноморські економічні студії. Випуск 64. 2021. С. 108-112. DOI: https://doi.org/10.32843/bses.64-17 6. Чернікова Н.М., Сацюк Ю.В., Халява В.О., Лелюх Р.М. Цифрові технології в управлінні агропродумовництвом: економічні та екологічні аспекти. <i>Вісник Хмельницького</i> 	

національного університету. Економічні науки". 2024. Том 334, №5. С. 144-18. URL: <https://surl.li/hvlmlv>

Допоміжні:

1. Наказ Міністерства фінансів Про затвердження національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». 07.02.2013 р. №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
2. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Чернікова Н.М. Аутсорсинг – сучасний спосіб оптимізації бізнес-процесів підприємств: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції “Формування конкурентоспроможності національної економіки: трансформації в умовах розвитку інновацій” (м. Запоріжжя, 3-4 вересня 2021 р.). 2021. С. 72-76.
4. Чернікова Н.М. Гнучкі технології в управлінні бізнес-процесами підприємств: матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції “Інтеграція інформаційних систем і інтелектуальних технологій в умовах трансформації інформаційного суспільства” (м. Полтава, 21-22 жовтня 2021 р.). 2021. С.34 - 37.
5. Чернікова Н.М., Шийко Є.Ю, Вертелецька Н.Р. Система матеріального стимулювання економії витрат на вітчизняних підприємствах: матеріали III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції “Інноваційні рішення в економіці, бізнесі, суспільних комунікаціях та міжнародних відносинах”, м. Дніпро, 20 квітня 2023 р. Університет митної справи та фінансів, 2023. С. 262 – 264.
6. Чернікова Н.М., Вертелецька Н.Р., Єрмак М.С. Управління витратами як інструмент забезпечення конкурентних переваг: матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції: “Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики. М. Полтава, 18 травня 2023 року, С. 54 - 57.

Інформаційні ресурси

1. www.nbuv.gov.ua/ (Бібліотека ім. В.І. Вернадського)
2. <http://korolenko.kharkov.com/> (Бібліотека ім. В.Г. Короленко)
3. <http://lib.meta.ua/> (Електронна бібліотека)
4. <https://mof.gov.ua/uk/> (Міністерство фінансів України)
5. <http://zakon3.rada.gov.ua/> (Нормативно-правова база України)
6. www.ukrstat.gov.ua/ (Державна служба статистики України)

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної,
протокол від 03.09.2024 р. №1

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
денна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	виконання завдань на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	тези*	екзамен	
Тема 1. Сутнісна характеристика витрат та їх класифікація	4	4	2	10*		10
Тема 2. Система управління витратами на підприємстві	4	4	2			10
Тема 3. Собівартість та її калькулювання як основа управління витратами	4	4	2			10
Тема 4. Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток» як інструмент обґрунтування управлінських рішень	4	4	2			10
Тема 5. Оптимізація витрат пов'язаних з управлінням активами та пасивами підприємства	4	4	2			10
Тема 6. Контроль витрат та стимулювання економії ресурсів	4	4	2			10
Тема 7. Бюджетування як складова системи управління витратами	4	4	2			10
Тема 8. Управління інвестиційними витратами	-	3	2			5
Тема 9. Оперативне та стратегічне правління витратами	-	3	2			5
Тези						
Екзамен					20	20
Разом	28	34	18	10*	20	100

* є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти:

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:
- виконання завдань на практичних заняттях (0-5 б.):

Оцінювання виконання завдань на практичних заняттях
денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерій оцінювання
4	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади
3	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації
2	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади
1	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання

0,5	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

- виконання завдань самостійної роботи (0-4 б.):

Оцінювання виконання завдань самостійної роботи
денна форма здобуття освіти

Кількість балів	Критерій оцінювання
4	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади
3	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації
2	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади
1	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання
0,5	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни
заочна форма здобуття освіти

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом	
	виконання вправ на практичних заняттях	самостійна робота (в т.ч. контрольна робота)		тези*		екзамен
		тести	контрольна робота			
Тема 1. Сутнісна характеристика витрат та їх класифікація	-	4			4	
Тема 2. Система управління витратами на підприємстві	10	2			12	
Тема 3. Собівартість та її калькулювання як основа управління витратами	-	2			2	
Тема 4. Аналіз системи «витрати-випуск-прибуток» як інструмент обґрунтування управлінських рішень	10	2			12	
Тема 5. Оптимізація витрат пов'язаних з активами та пасивами підприємства	-	2			2	
Тема 6. Контроль витрат та	-	2			2	

стимулювання економії ресурсів					
Тема 7. Бюджетування як складова системи управління витратами	-	2			2
Тема 8. Управління інвестиційними витратами	-	2			2
Тема 9. Оперативне та стратегічне управління витратами	-	2			2
Контрольна робота			40		40
Тези				10*	
Екзамен					20
Разом	20	60		10*	20
					100

* є необов'язковими, але дають змогу отримати додаткові бали

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти заочної форми здобуття освіти:

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання для поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:

- виконання завдань на практичних заняттях (0-4 б.):

**Оцінювання виконання завдань на практичних заняттях
заочна форма здобуття освіти**

Кількість балів	Критерій оцінювання
9-10	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади
7-8	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без наведення прикладів, додаткової інформації
5-6	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади
3-4	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання
1-2	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

– позааудиторна контрольна робота (заочна форма здобуття освіти):

Кількість балів	Критерій оцінювання
35-40	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; питання розкриті у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення та наведені практичні приклади, оформлення відповідає вимогам; здана вчасно
30-34	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно викладена сутність питань, але без наведення прикладів, додаткової інформації; оформлення відповідає вимогам; здана вчасно
20-29	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення

	результатів навчання; у змісті відповіді на завдання, спостерігаються помилкові судження, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз, приклади; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
10-19	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповідях спостерігаються значні помилки, але здобувач орієнтується у сутності, змісті питань; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
1-9	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконані на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні; оформлення повністю / неповністю відповідає вимогам
0	здобувач завдання не виконав, або виконав з великою кількістю помилок; оформлення не відповідає вимогам, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

- розв'язування тестів (0-2 б.) (для здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти):

Оцінювання розв'язування тестів

Кількість балів	Критерії оцінювання
2,0	Демонструє високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,5	Демонструє достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
1,0	Демонструє задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0,5	Демонструє низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0	Демонструє незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

- тези* (для здобувачів денної та заочної форми здобуття освіти):

Кількість балів	Критерій оцінювання
10	Тези відповідають програмі курсу за змістом; оформлені згідно встановлених вимог; опубліковані/прийняті до друку під час проходження курсу. Здобувач показав високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
5	Тези відповідають програмі курсу за змістом але потребували значних доопрацювань; прийняті до друку під час проходження курсу. Здобувач показав середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання
0	Тези не відповідають програмі курсу за змістом; не прийняті до друку під час проходження курсу. Здобувач показав низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану для здобувач вищої освіти *денної та заочної форми здобуття освіти* – екзамен

Критерії оцінювання екзамену:

Екзамен включає виконання двох теоретичних завдань та одного практичного завдання.

Критерії та шкала оцінювання теоретичних завдань екзамену для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми здобуття освіти

Кількість балів	Критерій оцінювання
5	Здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. Питання розкриті у повному обсязі. Відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і самостійне бачення, зроблені аргументовані висновки. Здобувач вищої освіти розуміє та демонструє здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень
4	Здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. У цілому вірно викладена сутність питань, але без наведення прикладів. Здобувач вищої освіти може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Здобувач вищої освіти на достатньому рівні розуміє та демонструє здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень
	Здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. У відповіді відтворюються основні положення навчального матеріалу, але

3	при цьому допущені несуттєві помилки та неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу. Здобувач вищої освіти на середньому рівні розуміє та демонструє здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень
2	Здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання. У відповіді відтворюються основні положення навчального матеріалу, але спостерігаються значні помилки. Здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті питань. Потребує коригування здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень
1	Здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання, відповідає на рівні елементарного відтворення окремих фактів, фрагментів навчального матеріалу; допускає грубі помилки у відповіді, відсутнє розуміння основної суті питань. У відповіді бракує необхідних доказів та аргументів. Зроблені висновки є помилковими. Потребує суттєвого коригування здатність враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень
0	Здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; зовсім не відповідає на поставлене питання або відповідає неправильно, з великою кількістю помилок, які унеможливають позитивну оцінку. Здобувач вищої освіти фактично не володіє здатністю враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти під час формування технічних завдань та рішень

Оцінювання практичного завдання

Кількість балів	Критерій оцінювання
9-10	здобувач вищої освіти виявив високий рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконано у повному обсязі, присутній аналіз, самостійне бачення
7-8	здобувач вищої освіти виявив достатній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; в цілому вірно виконано завдання, але без аналізу
5-6	здобувач вищої освіти виявив середній рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді на завдання, спостерігаються помилки, недостатньо повна інформація, відсутній самостійний аналіз
3-4	здобувач вищої освіти виявив задовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; у відповіді спостерігаються значні помилки, але здобувач вищої освіти орієнтується у сутності, змісті завдання
1-2	здобувач вищої освіти виявив низький рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання виконане на слабкому рівні, або допущені грубі помилки у виконанні
0	здобувач вищої освіти виявив незадовільний рівень формування компетентностей та досягнення результатів навчання; завдання не виконане, або виконане з великою кількістю помилок, які унеможливають його позитивну оцінку